

Posudek na bakalářskou práci Ondřeje Roztomilého

Práce „Konsociační demokracie ve světle teorie elit: srovnání vybraných teoretických koncepcí politických elit a jejich příspěvku k demokratičnosti“ je v podstatě prací, týkající se klíčového aspektu teorie konsociační demokracie, vůle elit vytvořit tento model. Práce začíná vývojem pojmu elity v dílech Pareta a Moscy a kritickou reflexí pojmu v novější literatuře. Rozebírá vztah elity k „třídě“ v marxistickém smyslu, i když je zřejmé, že pojem elity nezahrnuje tvorbu specifické kultury v určitém období jako u buržoasie. Stejně tak je pojem elity zúžen u Millse jen na „ředitele velkých společností, politické vůdce a vojenské náčelníky“, zatímco se nebere v potaz, že jde převážně jen o dočasná elitní postavení, kterým chybí trvalost, stálost a kontinuita, kterou jim může dodat jen vlastnictví, děděné a předávané po generacích. Důležitější je podle mého názoru funkcionální pojetí, které autor obšírně analyzuje na základě prací předních autorů jako je Dahl nebo Kellerová. V případě konsociační demokracie jde však navíc o konsensuálně spojenou elitu. Logicky tedy v práci navazuje kapitola o modelu konsociační demokracie se zdůrazněním prvku chování elit. Tady je pak jádro práce, k němuž autor ovšem dochází až na samém konci své práce, na straně 34. Důležitá je kapitola „Elity konsociační demokracie ve srovnání s teoriemi elit“. Je dobře zpracována, ale částečně v ní chybí tyto aspekty: a) role historické zkušenosti, která bývá klíčová pro konsociační dohodu, b) role hodnotových postojů, které musí u elit vykazovat jistou blízkost, protože není možné se dohadovat o některých základních věcech, a konečně c) vliv mezinárodního prostředí, protože společná vůle se téměř nikdy nerodí bez silných impulzů zvenčí. Pak se ovšem konsociační model musí rozšířit o aspekty historické, kulturní a mezinárodně politické, což zatím není obvyklé.

Práce Ondřeje Roztomilého se opírá o vsutku impozantní rozsah literatury a je dokladem schopnosti autora se v ní orientovat a zpracovat ji. A to je hlavním posláním bakalářské práce. Proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě. Mé připomínky se spíše týkají možné debaty u obhajoby a směřují k rozšíření tázání po oprávněnosti modelu konsociační demokracie v dnešním světě. Hodnocení navrhuji mezi výborně a velmi dobře.